22112-02 Buitengewone Europese Raad d.d. 26-27 november 2026

Nr. VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld d.d. … 2026

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken heeft een aantal fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister Buitenlandse Zaken d.d. 10 november 2026 inzake de geannoteerde agenda voor de buitengewone Europese Raad van 26 en 27 november 2026 (Zaaknummer 2026Z24593).

Bij brief van ... heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Meetelen

De adjunct-griffier van de commissie,
Moonen

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie

II Reactie van de minister van Buitenlandse Zaken

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda ter voorbereiding op de buitengewone Europese Raad van 26 en 27 november 2026. Naar aanleiding van deze agenda hebben deze leden nog enkele vragen.

Meerjarig Financieel Kader

De leden van de VVD-fractie constateren dat de buitengewone Europese Raad vooral in het teken zal staan van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het eigenmiddelenbesluit. Deze leden onderschrijven de primaire inzet van het kabinet: het moderniseren van het MFK door het herprioriteren van middelen naar investeringen in veiligheid, defensie en innovatie en het beperken van de stijging van de Nederlandse EU-afdrachten. In hoeverre is het kabinet in staat om tegelijk in te zetten op beide doelen? Ondersteunt het kabinet, net als deze leden, het mogelijke voorstel van de voorzitter van de Europese Raad Costa, waarbij de omvang van het MFK-voorstel wordt verlaagd door het verminderen van cohesiemiddelen? In hoeverre is dit mogelijke voorstel te rijmen met signalen uit Brussel dat een verlaging van het MFK vooral ten koste zou gaan van investeringen in veiligheid, defensie en innovatie? In hoeverre zal de nieuwe negobox veranderingen met zich meebrengen met betrekking tot het uitgangspunt van resultaatgerichte financiering? Zijn hierbij nog steeds voldoende mogelijkheden om te controleren op rechtmatigheid, of meent het kabinet dat er nog verbeteringen mogelijk zijn? Wat zal de inzet van het kabinet zijn om een hoge foutmarge, zoals die bestaat bij cohesie-uitgaven, in het nieuwe MFK maximaal te verminderen? In hoeverre wordt hierbij uitvoering gegeven aan de motie Becker c.s. (Kamerstuk 36866, nr. 23) over het overnemen van de bevindingen van de Europese Rekenkamer? Hoe kijkt het kabinet aan tegen zorgen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg over het feit dat een nieuw MFK hen verantwoordelijk maakt voor het doorvoeren van hervormingen en mijlpalen waarop zij slechts beperkt invloed hebben?

Eigenmiddelen

De leden van de VVD-fractie merken op dat er een grote kans bestaat dat de nieuwe negobox nieuwe eigenmiddelen zal voorstellen. Om welke eigenmiddelen gaat het hier en hoe kijkt het kabinet naar deze nieuwe eigenmiddelen? Deelt het kabinet hierbij de mening van deze leden dat eventuele nieuwe middelen alleen overwogen mogen worden als deze technisch uitvoerbaar zijn, en vindt het kabinet dat hierbij de opvatting van de Commissie en bevindingen van denktanks expliciet meegenomen moeten worden? Meent het kabinet dat de verhouding en aanpassing van de eigenmiddelen in de nieuwe negobox een verbetering of een verslechtering zijn ten opzichte van het Commissievoorstel? Hoe appreciëert het kabinet specifiek het mogelijke voorstel om *Corporate Resource for Europe* (CORE) te beperken tot bedrijven die jaarlijks een omzet van minimaal € 750 miljoen draaien? Hoe kijkt het kabinet daarnaast aan tegen de aanpassing van de CORE-systematiek, waarbij een belasting van 0,05% wordt geïntroduceerd? Wat is daarnaast de appreciatie van het kabinet van het mogelijke voorstel om de eigenmiddelen voor plastic en e-waste te verhogen, zeker gezien het feit dat e-waste een

negatieve impact heeft op het totaal van de nationale afdrachten van Nederland? Wat zijn daarnaast de budgettaire consequenties van het mogelijke voorstel om het eigenmiddel voor tabak en het *Emissions Trading System* (ETS) eigenmiddel gefaseerd in te voeren?

Oekraïne

De leden van de VVD-fractie blijven voorstander van het onverminderd steunen van Oekraïne. Tegelijk is (zeker financiële) steun het meest effectief in Europees verband. Ondersteunt het kabinet de voorgestelde omvang van het Europese steunpakket (€ 45 miljard)? In hoeverre wordt hierbij opnieuw gekeken naar het inzetten van bevroren Russische tegoeden? Welke mogelijkheden ziet het kabinet om België, het land waar de meeste Russische tegoeden worden beheerd, te overtuigen van het nut en het belang van het inzetten van Russische tegoeden, en welke zekerheden kan het kabinet bieden om ervoor te zorgen dat België niet of nauwelijks geraakt wordt door eventuele tegensancties? Hoe kijkt het kabinet daarnaast naar de koppeling die Duitsland heeft voorgesteld tussen de MFK-onderhandelingen en steun aan Oekraïne? Is het kabinet, net als deze leden, van mening dat dit een nuttige prikkel kan zijn om Zuid-Europese landen te bewegen om zich meer in te zetten voor Oekraïne? Welke stappen onderneemt het kabinet daarnaast om te voorkomen dat Hongarije, Tsjechië, Slowakije en Bulgarije niet hun evenredige portie zullen bijdragen aan een nieuwe steunronde? Heeft het kabinet daarnaast zicht op hoeveel internationale partners buiten de Europese Unie (EU) zich hebben gecommitteerd om te voorzien in het resterende deel van de ongedekte financieringsbehoefte van Oekraïne, en welke stappen zet het kabinet om deze landen over te halen om ook hun verantwoordelijkheid te nemen? Ziet het kabinet mogelijkheden om steun aan Oekraïne aan te kaarten tijdens de EU-VK-top van 20 november?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de buitengewone Europese Raad d.d. 26-27 november 2026. Deze leden hebben hier nog enkele vragen bij.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de voorzitter van de Europese Raad naar verwachting voorafgaand aan de top een nieuwe versie van de negotiating box zal delen. Deze leden steunen de inzet van het kabinet om het MFK te moderniseren, de rechtsstaatconditionaliteit te versterken en de stijging van de Nederlandse EU-afdrachten te beperken, conform de inzet zoals uiteengezet in de meest recente MFK-Kamerbrief. Kan het kabinet aangeven welke onderdelen van de Nederlandse inzet op dit moment de meeste weerstand onder de lidstaten oproepen? En op welke punten ziet het kabinet ruimte voor onderhandeling zonder dat de Nederlandse uitgangspunten in het gedrang komen?

De leden van de CDA-fractie lezen dat ook het eigenmiddelenbesluit naar verwachting op de agenda van de buitengewone Europese Raad zal staan. Kan het kabinet aangeven hoe het krachtenveld eruitziet ten aanzien van het behoud van de Nederlandse korting op de afdrachten en de huidige perceptiekostenvergoeding van 25 procent?

De leden van de CDA-fractie hebben daarnaast kennisgenomen van de berichten over het begrotingstekort van Oekraïne, dat voor 2027 naar verwachting circa 70 miljard euro bedraagt. Deze leden onderschrijven dat Europese steun noodzakelijk is om Oekraïne financieel overeind te houden. Tegelijkertijd is het van belang dat de lasten hiervan eerlijk over de lidstaten worden verdeeld. In de berichtgeving wordt gesproken over een mogelijke gezamenlijke Europese lening van 45 miljard euro. Kan het kabinet zich ervoor inzetten dat eventuele aanvullende Europese steun eerlijk over de lidstaten wordt verdeeld? Steunt het kabinet het Duitse voorstel om het nieuwe MFK te blokkeren als er geen steun blijkt vanuit alle lidstaten voor Oekraïne? Kan het kabinet bovendien aangeven welke uitgangspunten Nederland zal hanteren wanneer de Europese Commissie met een concreet financieringsvoorstel komt? Zij hebben al vaker gepleit voor de inzet van de bevroren Russische tegoeden. Op welke wijze zal het kabinet zich tijdens deze buitengewone Europese Raad inzetten om hier gebruik van te maken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie

De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de buitengewone Europese Raad van 26 en 27 november en hebben hierover enkele vragen.

<u>Meerjarig Financieel Kader</u>
De leden van de JA21-fractie constateren dat de onderhandelingen over het volgende Meerjarig Financieel Kader in een beslissende fase belanden. Deze leden steunen de inzet van het kabinet om de MFK-omvang terug te brengen en daarmee de Nederlandse EU-afdrachten te beperken. Zij hebben tegelijkertijd ook gadegeslagen dat voorzitter Costa opnieuw probeert de onderhandelingen voor het einde van het jaar af te ronden; dit terwijl de lidstaten nog ver uiteen liggen. Welke ruimte ziet het kabinet om samen met de andere vijf gelijkgezinde lidstaten verdere besparingen af te dwingen? Hoe beoordeelt het kabinet de berichten dat vooral op cohesiemiddelen zal worden bezuinigd, terwijl landbouwmiddelen grotendeels worden ontzien? En is het kabinet bereid vast te houden aan een lagere MFK-omvang, behoud van de Nederlandse bni-korting en de perceptiekostenvergoeding van 25 procent, ook wanneer daardoor dit jaar geen akkoord wordt bereikt?

De leden van de JA21-fractie constateren dat de koppeling tussen hervormingen en de uitbetaling van middelen onder de Nationale en Regionale Partnerschapsplannen (NRPP) in de eerdere negotiating box is afgezwakt. Hoe waarborgt het kabinet dat de beoogde prestatiegerichte financiering daadwerkelijk leidt tot concrete en controleerbare resultaten, mede in het licht van de kritiek van de Europese Rekenkamer op het Herstel- en Veerkrachtfonds en de aangenomen Kamermotie die daarop ziet?

De leden van de JA21-fractie wijzen daarnaast op de aangenomen motie-Hoogeveen/Boomsma (Kamerstuk 21 501-04, nr. 296), die verzoekt migratiebeperking expliciet en toetsbaar in Global Europe te verankeren. Het kabinet verwijst in eerdere beantwoording naar een indicatieve besteding van 10 procent aan de externe migratiedimensie, inclusief grondoorzaken, maar ziet geen aanleiding om een afzonderlijke resultaatdoelstelling voor migratiebeperking na te streven. Hoe rijmt het kabinet dit met de aangenomen motie? Aan de hand van welke concrete

en meetbare indicatoren wordt zonder een dergelijke doelstelling vastgesteld of de middelen daadwerkelijk bijdragen aan terugkeer, opvang in de regio, grensbewaking en het tegengaan van irreguliere migratie?

Eigenmiddelen

De leden van de JA21-fractie constateren dat voorzitter Costa nieuwe Europese eigen middelen als belangrijk onderdeel van een onderhandelingscompromis beschouwt. Daarbij zou de eerder voorgestelde CORE worden aangepast tot een heffing van 0,05 procent voor ondernemingen met een jaaromzet boven de 750 miljoen euro. Het kabinet heeft CORE eerder expliciet afgewezen vanwege de gevolgen voor het concurrentievermogen, het investeringsklimaat en de uitvoerbaarheid. Kan het kabinet bevestigen dat deze bezwaren onverminderd gelden en dat Nederland zich ook tegen een aangepaste CORE zal blijven verzetten? Hoe beoordeelt het kabinet de mogelijkheid dat andere nieuwe eigen middelen worden ingezet om een hogere MFK-omvang politiek aanvaardbaar te maken, in plaats van daadwerkelijk op de Europese uitgaven te besparen?

Financiële steun aan Oekraïne

De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van het nieuwe Commissievoorstel om Oekraïne in 2027 nog eens 45 miljard euro te lenen, boven op de bestaande Ukraine Support Loan van 90 miljard euro. Tijdens het plenaire debat van 18 november sprak de minister van Buitenlandse Zaken steun uit voor dit voorstel, maar ging hij niet in op het principiële bezwaar tegen nieuwe gezamenlijke Europese schulden. Waarom kiest het kabinet opnieuw voor gezamenlijke leningen, in plaats van structurele bilaterale steun en herschikking van bestaande Europese uitgaven? Deze leden constateren bovendien dat de Commissie de Europese begrotingsmarge garant wil laten staan voor de nieuwe lening. Welke aanvullende financiële risico's ontstaan hierdoor voor Nederland? Hoe worden de rentelasten vanaf 2028 opgevangen binnen het volgende MFK? Kan het kabinet daarbij uitsluiten dat deze kosten ten laste komen van de voorgestelde 100 miljard euro voor Oekraïne of leiden tot een verdere stijging van de Nederlandse afdrachten? Zij wijzen voorts op de oproep van bondskanselier Merz om de MFK-onderhandelingen te verbinden aan een evenredige lastenverdeling van de steun aan Oekraïne. Het kabinet heeft aangegeven dat alle lidstaten aan de Europese financiering moeten deelnemen, zonder uitzonderingsposities. Ziet het kabinet mogelijkheden om de onderhandelingen juist te benutten voor bindende afspraken over hogere bilaterale bijdragen van achterblijvende lidstaten, als alternatief voor steeds nieuwe gezamenlijke Europese leningen?

De leden van de JA21-fractie vragen ten slotte hoe het kabinet uitvoering geeft aan de aangenomen gewijzigde motie-Hoogeveen (Kamerstuk 21 501-04, nr. 303), die verzoekt te voorkomen dat nieuwe Oekraïneleningen onder Global Europe leiden tot verdere ongedekte gezamenlijke EU-schulden. Acht het kabinet de strekking van deze motie ook van toepassing op het nieuwe, afzonderlijke leninginstrument van 45 miljard euro?

II. Reactie van de minister van Buitenlandse Zaken